

USA, Kina og Brexit

Ola Storeng

GEORISK

Partnerforum 16. januar 2020

Usikkerheten består etter avtalen Kina-USA

Fra toll til Huawei

FRED

«The absence of a high degree of collaboration among the leading nations will...inevitably result in economic warfare that will be but the prelude and instigator of military warfare on an even vaster scale.

---Harry Dexter White

KRIG

- « Vi er inne i en økonomisk krig med Kina. En av oss vil (vinne og bli) en hegemon om 25-30 år.....Det blir dem (Kina) hvis utviklingen vi er inne i, ikke snur i løpet av 5-10 år.»

- Steve Bannon

-

Hva vil USA?

- Redusere underskuddet i handelen

Redusere tyveri av teknologi og IP

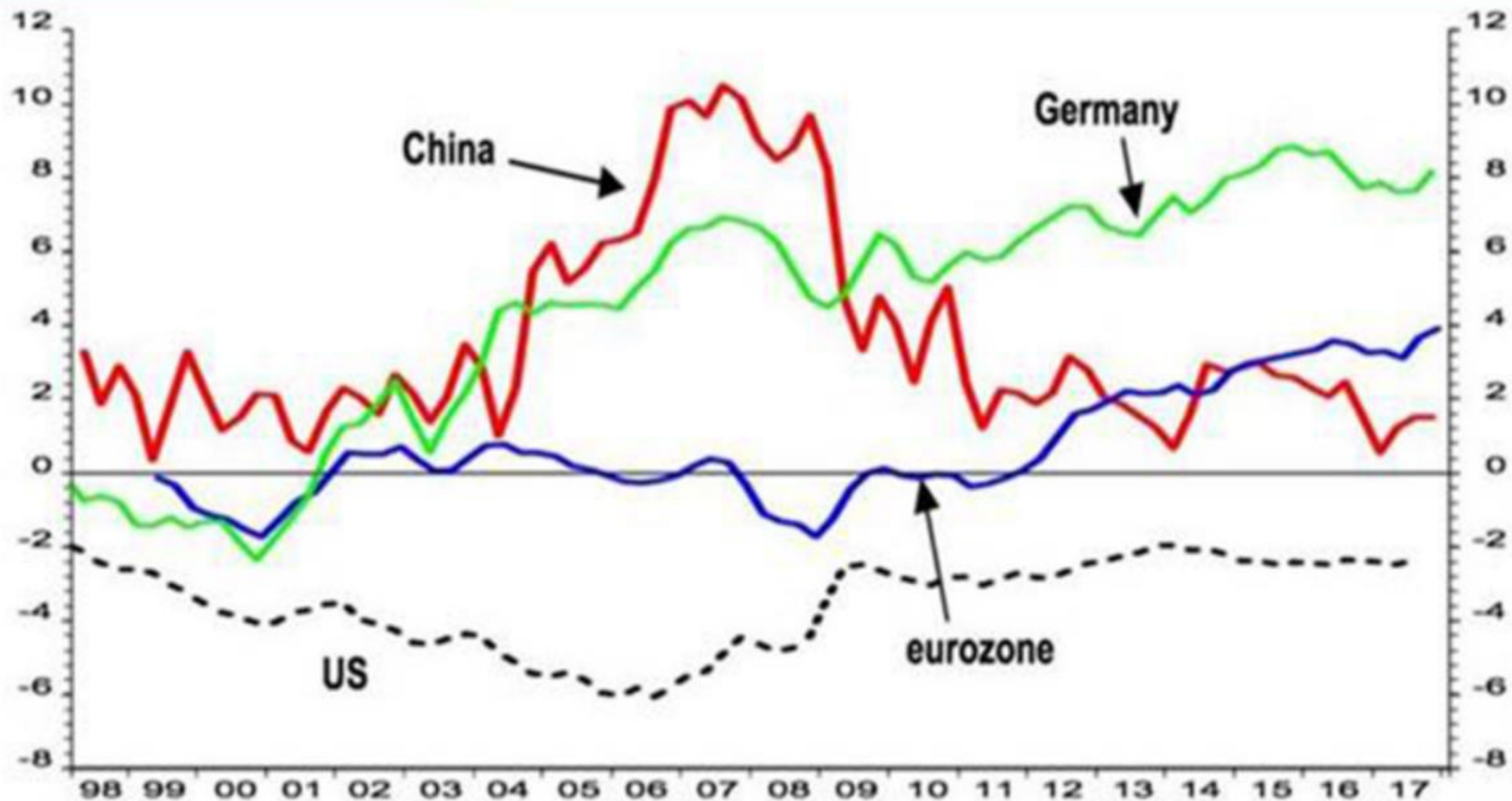
Hindre at Kina tar den teknologiske ledelsen

Sikkerhetspolitikk og militært overtak kommer mer og mer i fokus

Toll – ingen suksessoppskrift

- Toll er middel for å forsvare noen næringer på bekostning av andre næringer og forbrukerne

Current account balances as % of GDP

Source: Datastream (Japan has a similar current account surplus to the eurozone but very small trade surplus)

Verdenshandelens politiske historie

- Kampen for en friere handel presses frem av stormakter som er trygge på sin egen stilling.
- Omvendt: Rivalisering i overgangsperioder samt økonomiske tilbakeslag leder til økt proteksjonistisk press.
- Eksempel: Mellomkrigstiden; «Japan-bashing» i USA på 1980-tallet. Frykten for Kina nå.

USA psykologi:

- Uakseptabelt for USA hvis Kina overtar posisjonen som verdens største økonomi.
- «Har USA virkemidler for å forhindre det? Kan USA holde Kina nede uten å invitere til konflikt?»

Kinas psykologi

- For Midtens rike er det «normale» å være størst i verden.
-
- Deng åpnet Kinas økonomi i 1978 , men mente det var riktig å ligge lavt internasjonalt.
- Fremdeles søker Kina samarbeid, men i økende grad på Kinas premisser.

- Konklusjon 1
- Det kan bli en slags enighet mellom USA og Kina om toll
- Den underliggende konflikten vil fortsette.

Konklusjon 2

- Hvis vi får et teknologisk jernteppe, vil Asia følge Kina
- Om et par tiår kan Kina være USA overlegne i bilaterale forhandlinger.
- Derfor: Det kan være i USAs langsiktige interesse å beholde WTO og et regelstyrt multilateralt, handelssystem

Trump vs Boris Johnson

- Trump liker ikke handel og konkurranse
- Boris Johnson drømmer om «global Britain» – dvs. å bli en stormakt basert på handel (med hele verden)

Storbritannias naive drøm: «global handel»

En handelsnasjon vil alltid ha størst handel med nabolandene.

En ambisjon om større handel må bety tettere forhold til nabolandene.

Konklusjon 3 :

Krig og fred

- EU har gjort EU-landene, inkludert UK, avhengige av hverandre
- Globaliseringen har allerede gjort næringslivet i USA og Kina avhengig av hverandre.
- Men for statene kan handel fortsatt bli kilde til konflikt

Etterord:

Hvor mye betyr handel

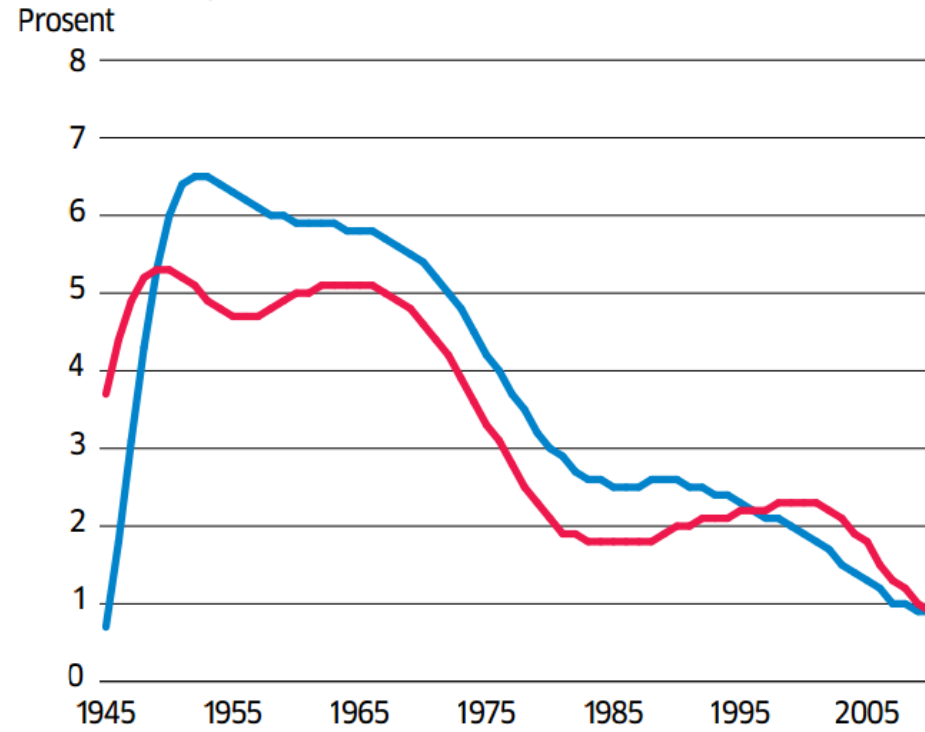
- Den økonomiske veksten har de siste tiårene falt tross økt handel og økte investeringer over landegrensene

Etterkrigstidens økonomiske historie i ett nøtteskall :PRODUKTIVTETSVEKST

Svekket evne til å jobbe smartere

Årlig vekst i arbeidskraftens produktivitet. Kurvene er glattet.

— Europa — Norge, Fastlands-Norge etter 1970

KILDER: Økonomiske analyser 1/2017, Statistisk sentralbyrå.